هوالله

نمره $\frac{16}{19}$

اصولنامهٔ

(تعزیه داری)

درافغانستان

تاریخ طبع: ــ ۱۹ ــ حمل ۱۳۱۸

تعداد طبع (۳۰۰) جلد

در ریاست عمومی مطابع طبع شد

486

بسم الله الرحمن الرحیم

اصولنامهٔ مراسم تعزیه داری

(تمهید)

هر گاه شخصی در یك خانه وفات کند البته شرعاً واصطلاحاً اقارب و همسایهٔ آن خانواده برای ایفای مراسم تعزیه بخانهٔ تعزیه دار اجتماع میکنند .

تبصره :

تعزیه عبارت است از دعا کردن بمتوفی و دلجوئی واظهار همدردی به تعزیه دار .

۱ : ـ مدت تعزیه شرعاً سه روز است مگر اینکه یکی از اقارب و منسوبین متوفی غائب بوده و یا تعزیه کننده حضور نداشته باشد و یا حاضر بوده وبفوت متوفی خبر

(د تعزیه داری د دود اصولنامه)

(تمهید)

که چیری څوك په یوه کور کښې مړه سی نو شرعاً او اصطلاحاً خپلوان او همسایه د هغه کورنۍ له پاره د فاتحې ور کولو د کمېلې د خاوند (تعزیه دار) پکور کښې ټولیږي .

تبصره :

کمېله (تعزیه) عبارت دی له دعا کولو مړی ته او د زړه ډاډ ور کول د کمېلې د خاوند (تعزیه دار) ته . مدت د کمېلې شرعاً دری ورځې ده مگر دا چه یو له خپلوانو او منسوبینو څخه د مړی غائب وی او یا تعزیه کوونکی حاضر نوی او یا حاضر وی او په مرگ د مړه نوی خبر سوی په هغه صورت

نشده باشد درآنصورت بعد از سه روز
نیز جائز است تکرار تعزیه مکروه است

تبصره :

مقصد از تکرار تعزیه آن است که یکمراتبه برای ورثه ، فاتحه خوانده شود وباز بروز دیگر همان شخص برای همان ورثه فاتحه بخواند چنانچه رسم است که درسه روز هرشخص یومیه بفاتحه میرود واین تکرار ممنوع شرعی است .

۲ : — تعزیه بتمام اقارب متوفی از صغیر و کبیر واناث وذکور مستحب است باستثنای زن جوان که سوای محرم شرعی به تعزیهٔ دیگری مجاز نیست .

تبصره :

زن جوان که برای او تعزیهٔ متوفی میشود بجز محرم شرعی دیگر مرد به تعزیهٔ او رفته نمیتواند و نیز زن جوان برای فاتحه دیگری نزد مرد نامحرم رفته نمیتواند .

۳ : — شب گذشتاندن بخانهٔ تعزیه دار ممنوع است

پس له دری ورځو هــمه روا ده بیا بیا
تعزیه مکروه ده .

تبصره :

مقصد له بیا بیا تعزیې دادی چه یو وار ورثې ته فاتحه ورکوله سی او بیا په بله ورځ هغه سړی هغه ورثې ته فاتحه ورکی لکه چه دود دی چه په دری ورځو کښی هره ورځ فاتحې ته ځی دا بیا بیا (تکرار) شرعی منع دی .

تعزیه په ټولو خپلوانو د مړی له صغیره تر کبیره له نرو تر ښځو مستحب دی په استثنا دځوانی ښځې چه بیله محرم شخصه دبل چاو فاتحې ته مجازه نده .

تبصره :

ځوانی ښځې ته چه فاتحه ورکوله کیږی بیله محرمه شرعی شخصه بل سړی نسی ورتلای او هم ځوانه ښځه دبل فاتحې له پاره و نامحرم ته ورتلای نسی .

دشپې تیرول دیعزیه دار په کور کښی منع ده

باستثنای اقارب که تا سه روز وشب توقف کرده میتوانند. طعام خوراکه اگر از خانهٔ اقارب یا همسایهٔ تعزیه دار از پول شخصی آنها تدارک شود بهتر است تا تکلیفی بر تعزیه دار نباشد.

تبصره:

اقارب عبارت است از پدر، مادر، پسر، دختر، زن، شوهر، درحال غیاب آنها عم، خال وغیره که شرعاً ولی ووارث متوفی گفته میشوند وکذا عمه، خاله، خواهر، انیا، عروس، داماد، پسران ودختران آنها.

٤ :- طبخ طعام وتهیهٔ چای وغیره درسه روز فاتحه بخانهٔ متوفی ممنوع است وهمچنان بردن طعام بالای مقبره وطعام جمعه گی وروز چهل وعیدی وبراتی وسالانه وسائر رسومات سیالداری که مروج است، چون اکثریه ازریاکاری خالی دیده نمی شود ممنوع است خصوصاً درصورتیکه بعضی ورثهٔ متوفی صغیر

پهاستثنا دخپلوانوچه تردرو ورځو او شپو پوری پاتیدای سی دخوراک ډوډی که له خپلوانو یا همسایه ګانو دکور څخه وی بهتره ده چه پر غمجن تکلیف نوی.

تبصره:

خپلوان عبارت دی له پلار، مور، زوی، لور، ښځه، میړه اوپه حال دغیاب دوی کښی، تره (کاکا)، ماما، اونورچه شرعاً ولی اووارث دمړی ویل کیږی اوهمدارنګی ترور (عمه) توړی (خاله) خور، انا (نیا) ناوی (مزور) زوم او زمن او لورانی ددوی.

دړوړی پخول اودچایوتیارول دمړی پکور کښ ددریمی پوری منع دی اوهمدارنګی دډوډی وړل وادیری ته او دجمعه ګی او څلویښتی او داختر اوبراتی او دکال ډوډی او نور دود و باید وچه مروج دی له پاره ددی چه اکثریه له ریاکاری (روزائی) څخه خالی ندی ممنوع دی خصوصاً په هغه صورت چه بعضی ورثه دمړی صغیر (کوشنی)

یاغائب باشد وحصص آنها صرف کرده
شود طعام قطعاً حرام است .

تبصره :

خیرا تیکه بطور سیالداری نبوده
محضالله باشد در هر وقت جائز
واولی است .

٥ :ـ گریبان پاره کردن وروخراشیدن ونوحه سرائی درتعزیه شرعاً حرام وممنوع است .

(صورت تجهیز و تکفین)

٦ :ـ مصارف تجهیز و تکفین و تدفین شرعاً ازمال متروکهٔ متوفی کرده شود و کفن آن ازپارچهٔ پاك نخی باشد اگر سفید بود بهتر والا سیاه نیز جائز است .

٧ :ـ انداختن اجناس ابریشمی بجنازهٔ میت ممنوع است .

٨ :ـ اجناسیکه دربعضی نقاط بطور سیالداری وریا ازطرف اقارب متوفی بالای جنازهٔ میت انداخته میشود ویابرمدفن میت برده شده وبعد ازدفن دربین فقرا و ملا کین تقسیم

یا غائب وی او د دوی برخه خرڅه
سی قطعاً حرام دی .

تبصره .

خیرات چه په قسم د سیالداری نوی
او محضاً لله وی په هر وقت کښی روا
اونښه دی .

د گریوان څیرل اومخ په منگولو شکول او ویر په تعزیه کښی حرام او ممنوع دی

(د تجهیز و تکفین صورت)

مصارف د تجهیز و تکفین او تدفین شرعاً د مړی له متروکه ما له څخه کیږی او کفن ئی له نخی پاك ټکره څخه وکی سپین وی ښه دی که تور وی هم روا دی .

دورېښمین ټکړا چول پر جنازه ممنوع دی .

هغه اجناس چه په بعضی ځایو کښی په سیالداری او وروائی په مړی اچول کیږی اویا ادیری ته وړل کیږی اوپس له ښخیدو دمړی فقرا اوملا کینو ته ویشل کیږی قطعاً

میشود قطعاً ممنوع است .

۹ :- اگر متوفی وصیت فدیهٔ نماز وروزه و باقی کفارات شرعیه رانموده باشد، درصورتیکه مال متروکهٔ او اضافه از حقوق عباد باشد ثلث آن بی اجازهٔ ورثه و اضافهٔ آن بشرط اجازهٔ ورثهٔ کبار از حصص خود آنها بقرار امر شرعی بقدر یکه وصیت کرده باشد داده شود، اسقاط شرعی عبارت از همین فدیهٔ واجبه است، بر ولی ووصی لازم است که مطابق اصول شرعیه ووصیت نامهٔ میت وجه فدیه را اولاً بفقرای ضعیف ومعذور که قادر بکسب نباشند و سپس بفقرای سالم الاعضاء تقسیم نمایند .

(تبصره:)

فدیهٔ شرعیه درعوض هر نماز و روزه وسو گندم مقدار سه پاو و سه ونیم خورد گندم یاقیمت آن است

۱۰ :- گذاشتن قرآن شریف درجملهٔ اسقاط لازم نیست زیرا که دوره دادن قرآن

ممنوع دی .

که مړه دنمانځه او روژې دفدیې او نور شرعي کفارتو وصیت کړی وي په هغه صورت چه متروکه دمال دده زیاد له حقوق العباد څخه وي دریمه برخه ئې بیله اجازې دورثې څخه او زیاد له هغو نه په اجازه دلویو ورثهٔ ددوی دخپلو له بر خوڅخه په قرار دامر شرعي په هغه اندازه چه مړه وصیت کړی وي ورکړه دی سی . شرعي اسقاط عبارت له دغه واجبه فدیې څخه دی پر ولي او وصي لازم دی چه سم له اصول شرعیه او وصیت نامې سره د فدیې وجه اول ضعیف او معذورو فقیرانو ته چه په کسب قادر نوي، اوبیا په نورو جوړو فقیرانو دویشي .

(تبصره :)

شرعي فدیه په عوض دهر نمانځه او روژې اولوړی (سوگندم) مقدار ددری پاؤ اودری نیم خورده غنم یاقیمت ئې دی .

دقرآن شریف ایښودل په جمله داسقاط کښې لازم ندی ځکه چه ګرزول دقرآن

عظیم الشان در بین جمعیت و گشتاندن
آن از طرف قابضان برای فروش در بازار
بی حرمتی است .

۱۱ :ـ درصورتیکه متوفی وصیت فدیهٔ نماز وروزه
وغیره کفارات شرعیه رانکرده باشد، ادای
فدیه ودوراسقاط لازم نیست، هرگاه ورثهٔ
کبار متوفی از حصص خودها تادیه میکردند
بترعاً بهتر است .

۱۲ :ـ اگر تعزیه داروا قارب وهمسایه ومنسوبین
متوفی خلاف مقررات این اصولنامه رفتار
نمایند تعزیر میشوند .

۱۳ :ـ به تعقیب ومراقبت مواد اصولنامهٔ هذا
درمراکز رؤسای بلدیه ومامورین محلی بلدی
ودر محالات حکام محلی، وعلاقه داران وصاحب
رسوخان قریه مسئول و مکلف هستند ،
اشخاصیکه خلاف ورزی نمایند از مراجع
فوق تحقیق و ازطرف قضاة ابتدائیهٔ منسوبه
تعزیر میشوند .

ادخال اصولنامهٔ هذا را درجملهٔ اصولنامه

عظیم الشان په مینځ دخلقو او گرزول ئی
د قابضانو له خواه نه په بازار کښې له پاره
دخرڅولو بی حرمتی ده .

که چیری مړه د لمانځه او روژی او نور
شرعی کفارتو دفدیی وصیت نوی کړی -
ور کول دفدیی او گرزول داسقاط لازم نه دی
که چیری لویه (کبیر) ورثه دمړی له خپلو
برخو څخه ئی ور کوی دغاړی خلاص توب له
پاره ښه ده که تعزیه دار او خپلوان او همسایه
او منسوبین دمړی خلاف له مقرراتو د دی
اصولنامی رفتار وکی تعزیر به یږی .

په کتنه او پالنه دموادو د دی اصولنامی په
مرکز کښی رئیسان او محلی مامورین د بلدیی
او په محالاتو کښی محلی حکام او علاقه داران
او خاوندان داختیار د کلی مسئول او مکلف دی
څوک چه خلاف ورزی وکی له پورته مراجعو
څخه تحقیق او له ابتدائی منسوبه
قاضیانو له خواه څخه تعزیر یږی .

ادخال د دی اصولنامی په جمله

دولت مکتب موصول ناموس دستور اراده را اجرای آن را و امر مملکت های
حمل ۲۶ . میفرمائیم اجرائی اراده به او امر مطابق ۱۳۱۳ حمل ۲۶ مورخهٔ میفرمائیم
۳۰ ذی الحجه ۱۳۵۲ ۱۳۱۳ سنه ۳۰ ذی الحجه ۱۳۵۲

